

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ
кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D «БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D8 «ПРАВО»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» / Укладач Я.П. Аргат Біла Церква: БНАУ, 2025. 14 с.

Розробник: Я.П. Аргат, канд. юрид. наук, доцент

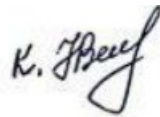
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(Протокол № 1 від 15 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри цивільно-
правових дисциплін, доцент

Анна ПАХОМОВА

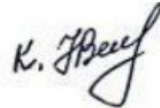
Гарант ОП, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Голова методичної ради, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
7.1. Лекції	8
7.2. Практичні заняття	9
7.3. Самостійна робота	10
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	10
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	12
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	12
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	12
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	14
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	14

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2025-2026 навчального року на вивчення дисципліни «Основи римського приватного права» для денної та заочної форми навчання передбачено 90 академічних годин (3 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 48 годин (лекції – 16, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 42 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право»	Вибіркова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність D8 «Право»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проект за вибором здобувача вищої освіти		1-й	1-й
Загальна кількість академічних годин – 53		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 6,5.		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	16 год.	6 год.
		<i>Практичні</i>	
		32 год.	6 год.
		<i>Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)</i>	
		42 год.	78 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Мета вивчення дисципліни: Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення з історією виникнення і розвитку римського приватного права, його джерелами, змістом, історичним і сучасним значенням. «Римське приватне право» є дисципліною, яка закладає не тільки основи правової культури, а й юриспруденції загалом, дає знання про історію становлення та розвитку багатьох інститутів сучасного права.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування дисциплін юридичного спрямування таких як: «Теорія держави і права», «Філософія», «Конституційне право» тощо.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
- РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- РН 11. Мати базові навички риторики.
- РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
- РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.
- РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ РИМСЬКОГО ПРИВАТНОГО ПРАВА»

Змістовий модуль 1 «Загальна частина римського приватного права»

Тема 1. Поняття, структура та історичне значення римського приватного права та джерела римського приватного права

Тема 2. Особи у римському приватному праві

Тема 3. Сімейний статус фізичної особи

Тема 4. Захист цивільних прав. Позови

Змістовий модуль 2 «Особлива частина римського приватного права»

Тема 5. Речі та речові права: загальні положення

Тема 6. Володіння

Тема 7. Право власності та права на чужі речі

Тема 8. Загальні положення про зобов'язання

Тема 9. Договори та окремі види договірних зобов'язань

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	Денна форма					усього	Заочна форма				
		л	п	лб	Інд	срс		л	п	лб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1.	11	2	4			5	11	1	1			9
Тема 2.	11	2	4			5	9					9
Тема 3.	11	2	4			5	11	1	1			9
Тема 4.	11	2	4			5	9					9
Разом модуль 1	44	8	16			20	40	2	2			36
Змістовий модуль 2.												
Тема 5.	11	2	4			5	11	1	1			9
Тема 6.	11	2	4			5	9					9
Тема 7.	11	2	4			5	11	1	1			9
Тема 8.	8	1	2			5	11	1	1			9
Тема 9.	5	1	2			2	8	1	1			6
Разом модуль 2	46	8	16			22	50	4	4			42
Усього годин	90	16	32			42	90	6	6			78

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1 «Загальна частина римського приватного права»	
<p><i>Тема 1. Поняття, структура та історичне значення римського приватного права та джерела римського приватного права</i> Поняття та предмет римського приватного права. Структура римського права та його основні системи. Етапи розвитку Римської держави і права. Рецепція римського права Поняття та види джерел римського приватного права. Форми діяльності юристів у Стародавньому Римі. Кодифікація римського права.</p>	2
<p><i>Тема 2. Особи у римському приватному праві</i> Поняття особи. Правоздатність та дієздатність осіб. Правове становище римських громадян. Правове становище латинів, перегринів, вільновідпущеників та колонів. Правове становище рабів. Юридична особа в римському приватному праві</p>	2
<p><i>Тема 3. Сімейний статус фізичної особи</i> Римська сім'я. Агнатське та когнатське споріднення. Шлюб. Правовідносини подружжя. Правовідносини батьків і дітей.</p>	2
<p><i>Тема 4. Захист цивільних прав. Позови</i> Форми захисту прав. Види римського цивільного процесу. Поняття і види позовів. Позовна давність. Спеціальні засоби преторського захисту.</p>	2
Разом за змістовий модуль 1	8
Змістовий модуль 2. «Особлива частина римського приватного права»	
<p><i>Тема 5. Речі та речові права: загальні положення</i> Поняття та класифікація речей у римському праві. Співвідношення понять товар і річ. Поняття майна. Поняття, загальна характеристика та види речових прав.</p>	2
<p><i>Тема 6. Володіння</i> Загальне вчення про володіння у Стародавньому Римі. Виникнення і припинення володіння (посідання). Види володіння. Захист володіння.</p>	2
<p><i>Тема 7. Право власності та права на чужі речі</i> Поняття права власності. Види права власності. Спільна власність. Способи набуття права власності. Обмеження права власності. Припинення права власності. Захист права власності. Поняття та види прав на чужі речі. Сервітут (право обмеженого користування чужим майном). Емфітевзис (право користування чужою земельною ділянкою сільськогосподарського призначення). Суперфіцій (право користування чужою земельною ділянкою для забудови в межах населеного пункту). Заставне право.</p>	2
<p><i>Тема 8. Загальні положення про зобов'язання</i> Поняття та загальна характеристика зобов'язання. Види зобов'язань. Сторони у зобов'язанні. Підстави виникнення зобов'язання. Зміст зобов'язання. Виконання зобов'язання. Припинення зобов'язання.</p>	1
<p><i>Тема 9. Договори та окремі види договірних зобов'язань</i> Поняття і види договорів в Стародавньому Римі. Зміст договору. Умови дійсності договорів. Укладення договорів. Вербальні контракти. Літеральні контракти. Консенсуальні контракти. Реальні контракти. Безіменні контракти.</p>	1
Разом за змістовий модуль 2	8
Всього	16

7.2. Практичні заняття

Тема і зміст практичного заняття	К-ть годин
Змістовий модуль 1 «Загальна частина римського приватного права»	
<i>Тема 1. Поняття, структура та історичне значення римського приватного права та джерела римського приватного права</i> Поняття та предмет римського приватного права. Структура римського права та його основні системи. Етапи розвитку Римської держави і права. Рецепція римського права Поняття та види джерел римського приватного права. Форми діяльності юристів у Стародавньому Римі. Кодифікація римського права.	4
<i>Тема 2. Особи у римському приватному праві</i> Поняття особи. Правоздатність та дієздатність осіб. Правове становище римських громадян. Правове становище латинів, перегринів, вільновідпущеників та колонів. Правове становище рабів. Юридична особа в римському приватному праві	4
<i>Тема 3. Сімейний статус фізичної особи</i> Римська сім'я. Агнатське та когнатське споріднення. Шлюб. Правовідносини подружжя. Правовідносини батьків і дітей.	4
<i>Тема 4. Захист цивільних прав. Позови</i> Форми захисту прав. Види римського цивільного процесу. Поняття і види позовів. Позовна давність. Спеціальні засоби преторського захисту.	4
Разом за змістовий модуль 1	16
Змістовий модуль 2. «Особлива частина римського приватного права»	
<i>Тема 5. Речі та речові права: загальні положення</i> Поняття та класифікація речей у римському праві. Співвідношення понять товар і річ. Поняття майна. Поняття, загальна характеристика та види речових прав.	4
<i>Тема 6. Володіння</i> Загальне вчення про володіння у Стародавньому Римі. Виникнення і припинення володіння (посідання). Види володіння. Захист володіння.	4
<i>Тема 7. Право власності та права на чужі речі</i> Поняття права власності. Види права власності. Спільна власність. Способи набуття права власності. Обмеження права власності. Припинення права власності. Захист права власності. Поняття та види прав на чужі речі. Сервітут (право обмеженого користування чужим майном). Емфітевзис (право користування чужою земельною ділянкою сільськогосподарського призначення). Суперфіцій (право користування чужою земельною ділянкою для забудови в межах населеного пункту). Заставне право.	4
<i>Тема 8. Загальні положення про зобов'язання</i> Поняття та загальна характеристика зобов'язання. Види зобов'язань. Сторони у зобов'язанні. Підстави виникнення зобов'язання. Зміст зобов'язання. Виконання зобов'язання. Припинення зобов'язання.	2
<i>Тема 9. Договори та окремі види договірних зобов'язань</i> Поняття і види договорів в Стародавньому Римі. Зміст договору. Умови дійсності договорів. Укладення договорів. Вербальні контракти. Літеральні контракти. Консенсуальні контракти. Реальні контракти. Безіменні контракти.	2
Разом за змістовий модуль 2	16
Всього	32

7.3. Самостійна робота

Тема і зміст лекції	К-ть Годин
Змістовий модуль 1 «Загальна частина римського приватного права»	
Опрацювання літератури та нормативних документів, що визначають основні положення римського права. <i>Теоретичні завдання:</i> – Проблеми римського права та шляхи їх вирішення (критичний аналіз судової практики). – Структура римського права (у формі візуального узагальнення – схема, таблиця, інфографіка тощо).	12
Добір і самостійне опрацювання джерел з історії римського права за вибором здобувачів освіти. Вивчення структури і механізму гарантій реалізації та захисту прав і свобод. <i>Практичні завдання:</i> розроблення карти структури і механізму гарантій реалізації та захисту економічних прав і свобод.	12
Змістовий модуль 2. «Особлива частина римського приватного права»	
<i>Дослідницькі завдання:</i> Динаміка регулювання сімейних відносин у Стародавньому Римі. Конкубінат.	4
<i>Практичне завдання:</i> Позови штрафні та реіперсекуторні	4
<i>Практичні (кейсові) завдання</i> 1. Персональний або особистий позов (actio in personam). 2. Actio stricti iuris (позов “суворого права”) та actio bonae fidei (позов “доброї совісті”).	10
Всього	42

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

Курси рекомендовані в якості неформальної освіти:

1. Prometheus

<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>

2. Ed- era

<https://ed-era.com/courses/>

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Індивідуальні завдання

1. Поняття та система приватного римського права

Проаналізуйте структуру римського приватного права: його джерела, принципи, галузі (особове, речове, зобов’язальне, спадкове право).

2. Правовий статус осіб у римському праві

Охарактеризуйте поняття правоздатності та дієздатності вільних громадян, рабів, перегринів, жінок, дітей.

3. Римська сім'я та опіка

Дослідіть правові засади *patria potestas*, форми шлюбу, опіки та піклування в римському праві.

4. Речове право в Римі

Розкрийте поняття власності, володіння, сервітути, застави. Проаналізуйте способи набуття і втрати права власності.

5. Зобов'язальне право: договірні зобов'язання

Класифікуйте види договорів (реальні, консенсуальні, односторонні, двосторонні) та дослідіть умови їх чинності.

6. Деліктні зобов'язання

Визначте основні види деліктів (*furtum*, *iniuria*, *damnum iniuria datum*) та правові наслідки їх вчинення.

7. Спадкове право

Проаналізуйте порядок спадкування за заповітом і за законом, поняття спадкоємця, легата, фідейкомісу.

8. Захист прав у римському праві

Охарактеризуйте систему позовів (*actiones*), преторські засоби захисту, інтердикти.

9. Правові інститути римського права, що вплинули на сучасне право

Дослідіть спадковість римських правових норм у сучасному цивільному праві України та країн Європи.

10. Кодифікація римського права

Проаналізуйте значення *Corpus Iuris Civilis* Юстиніана для розвитку європейської правової традиції.

Групові завдання

1. Складання римського договору

Розробіть умовний текст римського договору купівлі-продажу (*emptio-venditio*) або найму (*locatio-conductio*) з урахуванням римських юридичних формул.

2. Моделювання судового процесу

Зімітуйте цивільний процес у формі *legis actio* або *per formulas*: позивач, відповідач, претор, формула позову.

3. Аналіз правового статусу особи

Проведіть правовий аналіз умовної особи (наприклад, раб, перегрин, жінка) щодо її правоздатності та дієздатності.

4. Порівняння римського та сучасного приватного права

Порівняйте інститути власності, зобов'язань або спадкування в римському праві та Цивільному кодексі України.

5. Реконструкція спадкового кейсу

Створіть ситуацію спадкування за римським правом (із заповітом або без) та змодельуйте розподіл спадщини між спадкоємцями.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань. Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та науково-дослідних завдань — індивідуальних та в групах; ділових ігор тощо. Під час проведення практичних занять використовуються сучасні елементи та прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу, медіаосвіти тощо.

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає поточне, тематичне оцінювання (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Поточний і тематичний контроль передбачає оцінювання:

- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів вищої освіти тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) або виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово).

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проєкти, презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в

групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз законодавства, виконання і захист проєктів, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих, захисту проєктів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Захист ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Іспит	20	20	20 (10x2)	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, Судова влада України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах MOF Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відео лекції, в т.ч. іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали –схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проектор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Харитонов Є. О. Римське приватне право: академічний курс / Є. О. Харитонов. – Одеса: Юридична література, 2021. – 432 с.
2. Римське приватне право: практикум / [кол. авт.]; за ред. І. В. Спасової. – Київ: Центр учбової літератури, 2021. – 256 с.
3. Римське приватне право: навч. посіб. для підготовки до іспитів / [уклад. О. В. Ковальчук]. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2022. – 148 с.
4. Основи римського приватного права / [уклад. В. М. Сидоренко]. – Харків: Право, 2020. – 192 с.
5. Римське право і сучасність: кодифікація та рекодифікація цивільного законодавства в Україні: матеріали наук.-практ. конф. (Одеса, 15 трав. 2021 р.) / [редкол.: Є. О. Харитонов та ін.]. – Одеса: Юридична література, 2021. – 204 с.
6. Римське право крізь призму традиції і судової практики / [кол. авт.]; за ред. Н. М. Кузнецової. – Київ: Видавництво КНТ, 2023. – 288 с.